

Tēma: Latvijas valsts

Latvija ir Eiropas valsts. Latvija atrodas pie Baltijas jūras. Latvijai kaimiņos ir Lietuva, Igaunija, Krievija, Baltkrievija. Tuvākais Latvijas kaimiņš aiz jūras ir Zviedrija. Latvija ir apmēram tikpat liela kā Lietuva. Igaunija, Luksemburga, Nīderlande, Šveice ir mazākas par Latviju.

Latvijā dzīvo ap diviem miljoniem iedzīvotāju. Te dzīvo daudzu tautību cilvēki. Latvijas iedzīvotāji runā latviešu, lietuviešu, igauņu, krievu, poļu, ukraiņu un citās valodās. Valsts valoda Latvijā ir latviešu valoda. Naudas vienība Latvijā ir lats, latā ir simts santīmu.

1.uzdevums. Atbildiet uz jautājumiem!

Jautājumi

Kur atrodas Latvija?

Kas ir Latvijas kaimiņi?/ Kādas valstis atrodas Latvijai kaimiņos?

Cik iedzīvotāju ir Latvijā?

Kādās valodās runā Latvijas iedzīvotāji?

Kas ir oficiālā valoda Latvijā?

2.uzdevums.

Uzrakstiet teikumus, pārveidojot vārdus atbilstošajās formās! Vārdu kārtība nav jāmaina.

Paraugš

Eiropas, valsts, ir Latvija

Latvija ir Eiropas valsts.

kaimiņš, aiz, Zviedrija, tuvākais, jūras, ir, Latvijas

daudzu, cilvēki, dzīvo, Latvijā, tautību

Latvijā, valoda, ir, valoda, valsts, latviešu

3.uzdevums.

Ierakstiet pareizo galotni!

Lat _ ir simts santīmu.

Latvij_ dzīvo daudzu tautību cilvēki.

Latvij_ _ kaimiņos ir vairākas valstis.

Naud_ _ vienība Latvijā ir lats.

4.uzdevums.

Izrakstiet valstu nosaukumus, kuros ir divskaņi *ie, au, ei!*

Latvijas valsts himna

Latvijas Republikas himna ir „Dievs, svētī Latviju!”.

Tā ir sacerēta pirms daudziem gadiem. Tās teksta un mūzikas autors ir Kārlis Baumanis (1835-1905).

Himnu pirmo reizi izpildīja Dziesmu svētkos 1873. 1920.gadā tautas lūgšana „Dievs, svētī Latviju” kļuva par neatkarīgās Latvijas himnu.

Padomju varas gados tā bija aizliegta, atmodas laikā tā atkal atguva savu nozīmi. 1990. gadā tautas lūgšana „Dievs, svētī Latviju!” atkal kļuva par oficiālo himnu.

Himnu izpilda valstij svarīgos brīžos. Ar himnu sākas katra jauna diena Latvijā, to atskaņo radio un televīzijā. Kad Latvijas sportisti uzvar sacensībās, arī tad skan Latvijas himna.

1.uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Kas ir Latvijas valsts himna?

Kas ir tās autors?

Kad tā sacerēta?

Kur šo tautas lūgšanu pirmo reizi izpildīja?

Kad skan himna?

2.uzdevums.

Izvēlieties pareizo vārdu un ierakstiet tam atbilstošo burtu!

Tā ir sacerēta pirms C gadiem.

A daudz

B daudzu

C daudziem

Tās teksta un mūzikas _____ ir

Kārlis Baumanis.

A autors

B autori

C autoru

Himnu pirmo reizi izpildīja Dziesmu

_____ 1873.gadā.

A svētki

B svētku

C svētkos

Ar himnu sākas katra jauna

diena _____.

A Latvija

B Latvijā

C Latviju

3.uzdevums.

Veidojiet teikumus!

Kad ir _____ ?

Kas kļuva par _____ ?

Kad izpilda _____ ?

Kad skan _____ ?

Latvijas valdība

Katrai valstij ir sava valdība. Ministru kabinets ir augstākā izpildvara Latvijā. To vada Ministru prezidents un viņa uzaicinātie ministri.

Katrs ministrs atbild par kādu svarīgu nozari, piemēram, finansēm, ārlietām, iekšlietām, ekonomiku, izglītību u.c. Ministri vada ministrijas, kas gatavo likumprojektus un īsteno nozares politiku. Valdība atbild par pieņemtajiem lēmumiem un situāciju valstī kopumā.

1.uzdevums.

Jautājumi

Kas ir Latvijā augstākā izpildvara?

Kas vada valdību?

Par ko atbild Ministru kabinets?

2.uzdevums.

Pabeidziet teikumus!

Sava valdība ir _____ .

Latvijā augstākā izpildvara ir _____ .

Ministru kabinetu vada _____ .

Par valstī pieņemtajiem lēmumiem atbild _____ .

Latvijas novadi

Jau no seniem laikiem Latvija ir sadalīta četrās daļās. Tās sauc par novadiem. Latvijas novadi ir Vidzeme, Latgale, Kurzeme, Zemgale.

Vislielākais Latvijas novads ir Vidzeme. Vidzemē atrodas Latvijas galvaspilsēta Rīga. Vidzemes lielākās pilsētas ir Valmiera un Cēsis. Cauri Vidzemei tek Gauja. Pie Gaujas ir augstas, skaistas klintis. Tūristi bieži brauc uz Siguldu. Tur ir skaisti dabas skati. Cilvēki apmeklē Turaidas pili un brauc ar gaisa tramvaju. Vidzemē ir visaugstākais kalns Latvijā – Gaiziņkalns.

Latgali sauc par zilo ezeru zemi. Te atrodas vislielākais ezers Latvijā - Rāznas ezers. Latgalē ir arī visdziļākais ezers – Drīdzis. Latgalei cauri tek Latvijas lielākā upe – Daugava. Daugava tek cauri arī Krievijai un Baltkrievijai. Arī Latgalē ir senas, skaistas pilsētas. Tās ir Daugavpils un Rēzekne.

1.uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Kā sauc Latvijas novadus?

Kādas pilsētas atrodas Vidzemē?

Kāda ir Vidzemes skaistākā upe?

Kādas pilsētas atrodas Latgalē?

Kāpēc Latgali sauc par zilo ezeru zemi?

2.uzdevums.

Ierakstiet tekstā atbilstīgos vārdus!

Latvijā vēsturiski ir sadalīta _____ .

_____ ir vislielākais Latvijas novads. Vislielākais Latvijas ezers atrodas

_____ . Latvijas lielākā upe ir _____ . Tā

tek cauri arī _____ un _____ .

3.uzdevums.

Lietojiet vārdus atbilstīgā formā!

Vēsturiski Latvija ir sadalīta četrās _____ (daļas).

Latvijas _____ (novads) ir Vidzemes, Zemgale, Kurzeme un Latgale.

(Vidzeme) _____ ir Latvijas galvaspilsēta Rīga. (Vidzeme)

_____ lielākās pilsētas ir Valmiera un Cēsis.

(Latgale) _____ ir senas, skaistas pilsētas.

Latvijas novadi

Zemgalē ir auglīga zeme. Zemgales lielākās pilsētas ir Jelgava un Bauska. Bauskā ir skaista un sena viduslaiku pils. Tajā atrodas muzejs. Bauskā satek kopā divas upes – Mūsa un Mēmele. Tur rodas Lielupe.

Netālu no Bauskas atrodas ļoti slavena vieta – Rundāle. Rundālē atrodas liela baroka pils ar daudz telpām un krāšņu dārzu. Tur bieži notiek koncerti un citi pasākumi.

1.uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Kas ir lielākās Zemgales pilsētas?

Ar ko vēl ir slavena Zemgale?

2.uzdevums.

Papildiniet tekstu!

Bauska ir _____ .

Bauskā satiekas kopā divas _____ .

Rundāle atrodas _____ .

_____ notiek koncerti.

Latvijas novadi

Kurzeme ir slavena ar kultūras tradīcijām un ostas pilsētām. Te atrodas Ventspils un Liepāja. Ventspils atrodas Ventas upes krastos. Ventspilī ir liela osta. Šeit iebrauc kuģi no visas pasaules. Pilsēta ir sakopta. Pilsētnieki ļoti lepojas ar savu pilsētu, tās skaistajiem parkiem, glītajām mājām, moderno augstskolu. Pašā Ventas krastā atrodas arī veca pils, kurā ir muzejs.

Liepāju sauc par vēju pilsētu. Liepājnieki lepojas ar savu teātri, populāriem mūzikas pasākumiem. Kurzemē visi parasti apskata Kuldīgu. Kuldīgā ir senas un interesantas ēkas. Vissaistošākā vieta Kuldīgā ir Ventas rumba. Tā sauc ūdenskritumu. Tas ir visplatākais ūdenskritums visā Eiropā. Uz turieni tūristi pavasaros brauc skatīties lidojošās zivis.

1.uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Kas ir lielākās Kurzemes ostas pilsētas?

Ar ko vēl lepojas Kurzemē?

Kāpēc tūristi apmeklē Kuldīgu?

2.uzdevums.

Izvēlieties un tukšajā vietā ierakstiet atbilstīgu vārdu!

Kurzemē _____ (atradās, atrodas, atradīsies) divas ostas pilsētas – Ventspils un Liepāja. . Ventspilī _____ (iebrauc, piebrauc, uzbrauc) kuģi no visas pasaules. Ventspilnieki ļoti

Iepojas _____ (no, bez, ar) savu pilsētu.

Liepāja _____ (bija, ir, nav) pilsēta, kurā piedzimst vėjš.

Kurzemē atrodas arī visplatākais ūdenskritums _____ (visur, viss, visā)
Eiropā.

3.uzdevums.

Turpiniet!

Liepāja – liepājnieki

Ventspils –

Rīga –

Jelgava –

Latvijas klimats

Latvijas **klimats** ir mērens. Pie mums nav lielu vētru un citu dabas katastrofu. Latvijas klimatam raksturīgs liels gaisa mitrums. **Ziema** ir pārsvarā maigas, vasaras vēsas un lietainas, garš pavasaris un rudens. Laiks ir mainīgs. Tas var mainīties pat vienas dienas laikā. Ziemā laiks parasti ir apmācies. Ir aukstas dienas ar sniegu un pat puteņiem. Valda neliels sals. Salu nomaina atkušņi.

Pavasaris neiestājas uzreiz. Līdz pat maija beigām var būt salnas. Dažreiz aukstums uznāk augļu koku ziedēšanas laikā. Maija beigās, jūnija sākumā iestājas **vasara**. Siltas un sausas dienas mijas ar vēsu un mākoņainu laiku.

Septembra otrajā pusē kļūst vēsāks. Iestājas **rudens**. Vēss laiks, lietus un migla ir biežas parādības rudenī. Pēdējos gados Latvijā vasaras kļūst karstākas un ziemas aukstākas.

1.uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Kāds klimats ir Latvijā?

Kādi ir laika apstākļi ziemā, pavasarī, vasarā, rudenī?

2.uzdevums.

Uzrakstiet jautājumus par tekstu!

Kurā _____ ?

Kā _____ ?

Kas _____ ?

Kāds _____ ?

Kad _____ ?

3.uzdevums.

Lietojiet skaitļa vārdus pareizajā locījumā!

Ziemā ir auksts laiks. Temperatūra bieži ir no mīnus _____ (15) līdz mīnus _____ (30) grādiem .

Naktī gaisa temperatūra noslīd pat līdz mīnus _____ (28) grādiem.

Arī martā gaisa temperatūra var pazemināties līdz mīnus _____ (25) grādiem.

4.uzdevums.

Papildiniet tekstu!

Latvijā nav lielu _____ .

Pavasārī var būt salnas līdz pat _____ .

Vasara iestājas _____ .

Rudenī biežas parādības ir _____ .

Latvijas lauksaimniecība, zvejniecība/ēdieni

Latvija ir piejūras valsts. Tradicionāli cilvēki nodarbojas ar lauksaimniecību, zvejniecību. Tāpēc iedzīvotāju galvenais uzturs ir augkopības, lopkopības un zvejniecības produkti.

No seniem laikiem latvieši ir iecienījuši rupjo rudzu un kviešu maizi. No rupjajiem kviešu un rudzu miltiem cep karašu, plāceņus ar biezpienu un speķi. No smalkajiem kviešu miltiem cep plātsmaizi, speķa pīrādziņus, dažādas smalkmaizītes, kūkas, cepumus un tortes. Iecienītas ir biezputras no graudiem un pākšaugiem – zirņiem un pupām.

Gaļas ēdienus gatavo no svaigas, sālītas vai žāvētas cūkas gaļas. Bieži izmanto arī liellopu un mājputnu gaļu. Latvijā uzturā daudz lieto kartupeļus un citus dārzeņus.

Liela nozīme ir piena produktiem- pienam, kefīram, krējumam, biezpienam, sieram. Latvieši ir iecienījuši arī sēnes.

Vasarā atspirdzinoši dzērieni ir bērzu sulas vai paniņas, augļu un ogu dzērieni, kā arī alus.

1.uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Kādu maizi labprāt ēd Latvijā?

Ko cep no rudzu un kviešu miltiem?

No kādas gaļas Latvijā parasti gatavo ēdienus?

Kādus atspirdzinošus dzērienus lieto Latvijā?

2.uzdevums.

Lietojiet vārdus pareizā locījumā!

Latvijā cilvēki nodarbojās ar _____

_____ (lauksaimniecība, zvejniecība, lopkopība).

No rupjajiem miltiem cep _____

(karaša, plāceņi).

Gaļas ēdienus gatavo no _____

(svaigs, sālīts, žāvēts) cūkas gaļas.

(piens, kefīrs, krējums, biezpiens, siers) _____

_____ ir liela nozīme cilvēka uzturā.

3.uzdevums.

Veido vārdu savienojumus!

Speķis, pīrādziņš _____

Maize, rudzi _____

Sula, bērzs _____

Gaļa, mājputns _____

Oga, dzēriens _____

Kvieši, milti _____

Gadskārtu svētki/godības

Daudzus gadsimtus latvieši atzīmē gadskārtu svētkus un piemiņas dienas. Svētku pamatā ir cilvēku darba cikli un dzīves notikumi. Tie saistīti ar gadalaiku maiņu un cilvēka mūža gājumu. Lielu iespaidu uz latviešu svētkiem atstāja kristīgās baznīcas tradīcijas.

Gadskārtu svētki saistīti ar gadalaiku maiņu. Vasarā un ziemā tie ir tad, kad mainās dienas un nakts garums. Pavasarī un rudenī šie svētki ir tad, kad nakts un diena ir vienādā garumā.

Tā latvieši svin Ziemassvētkus, Lieldienas, Jāņus un Miķeļus. Ievērojami ir arī Meteņi, Jurgū diena, Māras diena un Mārtiņi. Latvijā svin arī godības: kristības, kāzas un bēres.

1. uzdevums.

Atbildiet uz jautājumiem!

Ar ko saistīti latviešu gadskārtu svētki?

Ko svin latvieši?

2. uzdevums.

Uzrakstiet pareizi teikumus!

Latvieši atzīmē gadskārtu svētkus un piemiņas dienas.

Svētki ir saistīti ar gadalaiku maiņu un cilvēku mūža gājumu.

Latvieši svin ziemassvētkus, lieldienas, jāņus un miķeļus.